

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

Затверджено на засіданні кафедри
Політичної економії
Протокол № 8 від 18 січня 2016 р.

**Програма
навчальної дисципліни
"Власність і економічна влада"
для студентів усіх спеціальностей
усіх форм навчання**

Укладач: Лісна І.Ф.

Відповідальний за випуск
зав. каф. Попов О.Є.

ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016

1. Вступ

В сучасних умовах Україна знаходиться на перехідному етапі розвитку, який характеризується структурною перебудовою економічної системи суспільства. Особливе місце в цих перетвореннях займає трансформація відносин власності, що супроводжується становленням та укріпленням інституту економічної влади.

Вивчення характеру взаємодії відносин власності та економічної влади надасть можливість майбутнім фахівцям розуміти соціально-економічні процеси, що відбуваються в нашій державі і у світі в цілому, професійно оцінювати суспільні і економічні явища, науково обґрунтовувати шляхи підвищення як економічної так і соціальної ефективності функціонування економіки.

Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування у студентів компетентностей щодо уявлення про форми взаємозв'язку і взаємодії відносин власності і економічної влади в різних соціально-економічних умовах.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

визначення змісту відносин власності і економічної влади;

осмислення форм взаємодії і взаємозв'язку власності і економічної влади, що дозволить майбутнім фахівцям значно розширити свій науковий світогляд;

прийняття науково обґрунтованих рішень щодо можливості використання економічних знань для вирішення прикладних економічних завдань.

Об'єктом навчальної дисципліни є зміст та наявні тенденції трансформації відносин власності і економічної влади в Україні.

Предметом навчальної дисципліни є особливості взаємозв'язку і взаємодії інститутів власності і економічної влади.

Пререквізити: вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши такі навчальні дисципліни, як: "Політична економія", "Мікроекономіка", "Політологія", "Менеджмент".

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- основні категорії та поняття дисципліни;

- методологічні засади аналізу відносин власності і економічної влади;
- загальнотеоретичні закономірності розвитку інститутів власності і економічної влади;
- основні напрямки соціалізації сучасної економіки;
- світові тенденції розвитку корпоративних відносин та їх особливості в Україні;
- основні типи і форми взаємозв'язку і взаємодії відносин власності і економічної влади в різних соціально-економічних умовах;
- особливості розвитку та взаємодії інститутів власності і економічної влади в Україні.

вміти:

- системно застосовувати теоретичні знання до аналізу конкретних соціально-економічних ситуацій;
- робити наукові узагальнення стосовно оцінки прояву окремих економічних явищ, що притаманні трансформаційним процесам у світі та національній економіці;
- проводити порівняльний аналіз різних економічних систем з позицій взаємодії інститутів власності і економічної влади;
- оцінювати тенденції трансформації відносин власності і економічної влади як в Україні, так і світі в цілому;
- розробляти заходи щодо підвищення ефективності взаємодії інститутів власності і економічної влади як на рівні окремих підприємств та і економічної системи в цілому.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійною компетентністю, що наведена в табл. 1.1.

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в таблиці 1.2.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин (5 кредитів ЕКТС). Форма підсумкового контролю – залік.

**Професійна компетентність, яка отримується студентами після
вивчення навчальної дисципліни**

Назва компетентності	Складові компетентності
Здійснювати розробку заходів щодо підвищення ефективності взаємодії інститутів власності і економічної влади як на рівні окремих підприємств та і економічної системи в цілому.	Застосовувати загальнонаукові та. специфічні методи в дослідженні взаємозв'язку і взаємодії відносин власності і економічної влади
	Аналізувати концепції власності, еволюцію типів та форм власності з розвитком суспільства; виявляти взаємозв'язок категорій «праця» і «власність»
	Здійснювати аналіз та давати науково-обґрунтовану оцінку різним аспектам власності
	Аналізувати форми реалізації економічної влади та давати науково-обґрунтовану оцінку взаємозв'язку та взаємозалежності політичної і економічної влади.
	Проводити аналіз основних типів і форм взаємодії і взаємозв'язку власності та економічної влади, давати їм науково обґрунтовану оцінку.
	Робити наукові узагальнення стосовно оцінки прояву окремих економічних явищ, що притаманні трансформаційним процесам у світі та національній економіці; робити порівняльний аналіз різних економічних систем з позиції взаємодії інститутів власності і економічної влади.
	Аналізувати та оцінювати тенденції трансформації відносин власності і економічної влади як в Україні так і світі в цілому.

Таблиця 1.2

Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни
"Власність і економічна влада"
за Національною рамкою кваліфікацій України

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Пререквізити	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Предмет, мета та завдання курсу «Власність і економічна влада».					
Застосовувати загальнонаукові та специфічні методи в дослідженні взаємозв'язку і взаємодії відносин власності і економічної влади	Характеристика основних методологічних підходів та конкретних методів дослідження.	Знання методологічних засад аналізу відносин власності і економічної влади	Застосовувати основні методологічні підходи в дослідженні взаємозв'язку і взаємодії інститутів власності і економічної влади.	Зрозуміло і неупереджено доносити отримані знання, а також власні обґрунтовані висновки.	Можливість проводити самостійні наукові дослідження, пов'язані з проблемами взаємодії власності і економічної влади.
Тема 2. Власність як система відносин суспільного виробництва					
Аналізувати концепції власності, еволюцію типів та форм власності з розвитком суспільства; виявляти взаємозв'язок категорій «праця» і «власність»	Сутність понять суспільне виробництво, власність та праця. Класифікація типів і форм власності.	Знання загальнотеоретичних закономірностей розвитку інституту власності.	Здійснювати аналіз еволюції історичних форм власності з розвитком суспільства.	Зрозуміло і неупереджено доносити отримані знання, а також власні обґрунтовані висновки.	Подавати результати самостійних наукових досліджень у формі звіту, статті, доповіді.
Тема 3. Неекономічні аспекти відносин власності					
Здійснювати аналіз та давати науково обґрунтовану оцінку різним аспектам власності	Сутність юридичного аспекту власності. Характеристика системи права власності А. Оноре.	Знання змісту еволюції неекономічних аспектів відносин власності.	Проводити порівняльний аналіз юридичного, соціального та етичного аспектів власності.	Зрозуміло і неупереджено доносити отримані знання, а також власні обґрунтовані висновки.	Подавати результати самостійних наукових досліджень у формі звіту, статті, доповіді.
Тема 4. Економічна влада та її місце в економічній системі суспільства					
Аналізувати форми реалізації економічної влади та давати науково обґрунтовану оцінку взаємозв'язку та взаємозалежності політичної і економічної влади.	Сутність та концепції влади. Класифікація владних відносин.	Знання загальнотеоретичних закономірностей розвитку інституту економічної влади	Аналізувати та визначати тенденції розвитку економічної влади.	Зрозуміло і неупереджено доносити отримані знання, а також власні обґрунтовані висновки.	Подавати результати самостійних наукових досліджень у формі звіту, статті, доповіді.

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5	6
Тема 5. Типи і особливості взаємозв'язку інститутів власності та економічної влади					
Проводити аналіз основних типів і форм взаємодії і взаємозв'язку власності та економічної влади, давати їм науково обґрунтовану оцінку.	Визначення соціалізації та форм її прояву. Сутність поняття менеджмент.	Знання основних напрямків соціалізації сучасної економіки, особливостей партисипативного стилю управління.	Системно застосовувати теоретичні знання до аналізу взаємодії відносин власності та економічної влади.	Зрозуміло і неупереджено доносити отримані знання, а також власні обґрунтовані висновки.	Приймати ефективні рішення та відповідати за точність і коректність результатів.
Тема 6. Трансформація економічних систем у контексті еволюції відносин власності і економічної влади					
Робити наукові узагальнення стосовно оцінки прояву окремих економічних явищ, що притаманні трансформаційним процесам у світі та національній економіці; робити порівняльний аналіз різних економічних систем з позиції взаємодії інститутів власності і економічної влади.	Сутність економічної системи та її основних складових. Визначення ринкової економічної системи та командної	Знання основних типів і форм взаємозв'язку і взаємодії відносин власності і економічної влади в різних соціально-економічних формаціях.	Робити наукові узагальнення стосовно оцінки прояву окремих економічних явищ, що притаманні трансформаційним процесам у світі та національній економіці; проводити порівняльний аналіз різних економічних систем з позиції взаємодії інститутів власності і економічної влади.	Зрозуміло і неупереджено доносити отримані знання, а також власні обґрунтовані висновки.	Приймати ефективні рішення та відповідати за точність і коректність результатів.
Тема 7. Трансформація відносин власності і економічної влади в Україні					
Аналізувати та оцінювати тенденції трансформації відносин власності і економічної влади як в Україні так і світі в цілому.	Визначення роздержавлення та приватизації та методів їх реалізації. Сутність корпорацій.	Знання світових тенденцій розвитку корпоративних відносин та їх особливостей в Україні; особливостей розвитку та взаємодії інститутів власності і економічної влади в нашій державі.	Оцінювати тенденції трансформації відносин власності і економічної влади як в Україні так і в світі в цілому.	Зрозуміло і неупереджено доносити отримані знання а також власні обґрунтовані висновки.	Приймати ефективні рішення та відповідати за точність і коректність результатів.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Теоретичні аспекти відносин власності та економічної влади

Тема 1. Предмет курсу «Власність і економічна влада».

Методи дослідження

1.1. Предмет, мета та завдання курсу «Власність і економічна влада». Актуальність вивчення взаємозв'язку інститутів власності та економічної влади для підготовки сучасних фахівців. Мета та основні завдання дисципліни. Теоретична база курсу «Власність і економічна влада».

1.2. Методологічні засади аналізу відносин власності і економічної влади. Основні методологічні підходи в дослідженні особливостей взаємозв'язку і взаємодії інститутів власності і економічної влади. Історичний і логічний підходи як основа аналізу відносин власності і економічної влади. Роль класового підходу у дослідженні інститутів власності і економічної влади. Конкретні методи дослідження в пізнанні предмету курсу.

Тема 2. Власність як система відносин суспільного виробництва

2.1. Власність як економічна категорія. Концепції власності: загальні риси та відмінності. Економічний підхід до змісту власності. Об'єкти і суб'єкти власності. Система відносин власності: власність на засоби виробництва, суспільна форма праці, інтелектуальна власність, власність на вироблений продукт, організаційно-економічні, господарчі форми реалізації власності.

2.2. Праця як основа виникнення і становлення відносин привласнення. Еволюція праці. Вдосконалення знарядь праці – основа розвитку праці. Основні характеристики праці: сумісність та роздільність. Взаємозв'язок категорій «праця» та «власність». Породження власності – перша функція людської праці.

2.3. Еволюція типів та форм власності з розвитком суспільства. Основні типи власності: сутність та протиріччя. Історичні форми власності. первісна власність: характерні особливості. Розподіл праці на

розумову та фізичну як основний шлях розвитку продуктивних сил і виробничих відносин. Основні причини руйнування відносин общинного присвоєння. Рабовласницька власність. Перехід колективної праці в приватну рабську працю. Перетворення колективного виробництва в приватне виробництво. Основні форми приватної власності. Феодальна власність. Основні причини виникнення феодальної власності. Особливості феодальної власності. Капіталістична власність. Передумови виникнення і становлення капіталістичних відносин власності. Характерні риси капіталістичної власності. Історичні тенденції розвитку капіталістичної власності.

Тема 3. Неекономічні аспекти відносин власності.

3.1. Юридичний аспект власності. Правовий підхід до визначення власності. Право власності: сутність і функції. Основні принципи права власності. Система права власності: володіння, користування та розпорядження. Система права власності А. Оноре. Теорія прав власності Р. Коуза. Закон України «Про власність».

3.2. Соціальна власність. Соціальний зміст власності. Історія виникнення і становлення соціальної власності як самостійної категорії. Протиріччя між економічним і соціальним присвоєнням як основна рушійна сила відокремлення та розвитку соціальної власності.

3.3. Етика власності. Мораль як історично перший неекономічний аспект власності. Історична і соціальна база морального (естетичного) аспекту власності. Суперечлива взаємодія юридичного і етичного аспектів власності.

Тема 4. Економічна влада та її місце в економічній системі суспільства

4.1. Економічна влада: зміст, суб'єкти та об'єкти. Сутність та концепції влади. Класифікація владних відносин. Сутність економічної влади. Взаємозв'язок та взаємозалежність політичної і економічної влади. Економічний інтерес як головний критерій у визначенні суб'єкту і об'єкту економічної влади. Економічна влада, економічна свобода та відповідальність.

4.2. Форми реалізації економічної влади. Класифікація форм реалізації економічної влади. Внутрішні форми реалізації економічної влади: примушення та зацікавленість. Різноманіття зовнішніх форм

реалізації економічної влади. Базові форми реалізації економічної влади: техніко-виробнича (технологічна) влада, управлінська влада, грошова влада, інформаційна влада. Впливаючи форми реалізації економічної влади: фінансова влада, цінова влада та маркетингова влада. Шляхи підвищення ефективності функціонування різних форм економічної влади.

Змістовний модуль 2. Форми взаємозв'язку і взаємодії відносин власності і економічної влади

Тема 5. Типи і особливості взаємозв'язку інститутів власності та економічної влади

5.1. Основні типи взаємодії інститутів власності і економічної влади. Рефлексивні та парні взаємозв'язки відносин власності і економічної влади. Власність як матеріальна основа економічної влади. Влада як основа власності.

5.2. Основні форми взаємозв'язку і взаємодії відносин власності і економічної влади. Менеджмент як основна форма реалізації взаємозв'язку власності і економічної влади і подолання протиріччя між ними. Сутність і моделі менеджменту.

5.3. Соціалізація як основна тенденція розвитку світової економіки. Соціалізація : сутність і форми прояву. Протиріччя як основний чинник розвитку процесу соціалізації. Основні напрямки соціалізації сучасної економіки. Соціалізація – об'єктивна закономірність розвитку відносин привласнення. Закон єдності праці та власності.

5.4. Особливості взаємозв'язку і взаємодії власності і економічної влади в умовах соціалізації економіки. Специфіка взаємодії відносин власності і економічної влади в умовах соціалізації. Форми взаємозв'язку відносин власності економічної влади в умовах соціалізації економіки. Партисипативність як основний орієнтир взаємодії власності і економічної влади. Особливості партисипативного стилю управління. Становлення та розвиток влади знань.

Тема 6. Трансформація економічних систем у контексті еволюції відносин власності і економічної влади

6.1. Економічна система: сутність, структура та рушійні сили розвитку. Сутність і структура економічної системи. Концепції

економічної системи. Рушійні сили розвитку економічних систем: протиріччя, потреби, економічні інтереси, мотиви економічної поведінки людини і суспільства в цілому.

6.2. Історичні типи і форми економічних систем в контексті еволюції відносин власності і економічної влади. Традиційна економічна система. Ринкова економічна система. Командна економіка. Змішана економіка. Перехідна економіка.

Тема 7. Трансформація відносин власності і економічної влади в Україні

7.1. Тенденції розвитку інститутів власності і економічної влади в Україні. Критерій ефективності перетворень у відносинах власності. Особливості перебудови структури власності в українській економіці. Роздержавлення та приватизація в Україні: етапи, форми та результати. Реформування відносин влади: зміст та результати.

7.2. Розвиток корпоративного сектору економіки України. Основні риси корпорації. Економічний і правовий аспекти корпорації. Світові тенденції формування і розвитку корпоративних відносин. Особливості процесу корпоратизації в Україні.

7.3. Власність і економічна влада в корпоративному секторі економіки України. Особливості взаємозв'язку інститутів власності і економічної влади в корпоративному секторі української економіки. Форми взаємодії відносин власності і економічної влади в корпораціях.

3. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації з окреслених питань (табл. 3.1), їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові бали за кожне семінарське заняття виставляються у відповідний журнал. Отримані студентом бали за окремі семінарські заняття враховуються в процесі накопичення підсумкових балів з даної навчальної дисципліни.

Плани семінарських занять

Назва теми	Програмні питання
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти відносин власності та економічної влади	
<i>Тема 1.</i> Предмет курсу «Власність і економічна влада». Методи дослідження	<i>Тема семінарського заняття "Теоретико-методологічні основи дослідження власності і економічної влади":</i> 1. Теоретичні основи курсу «Власність і економічна влада». 2. Основні методологічні підходи в дослідженні особливостей взаємозв'язку і взаємодії відносин власності і економічної влади.
<i>Тема 2.</i> Власність як система відносин суспільного виробництва	<i>Тема семінарського заняття "Власність як економічна категорія":</i> 1. Власність: сутність, суб'єкти та об'єкти. 2. Система відносин власності. 3. Взаємозв'язок категорій «власність» і «праця». 4. Основні типи власності: сутність та протиріччя. 5. Історичні форми власності: характерні риси. 6. Тенденції розвитку відносин власності на сучасному етапі.
<i>Тема 3.</i> Неекономічні аспекти відносин власності	<i>Тема семінарського заняття " Взаємодія юридичного, соціального та етичного аспектів власності":</i> 1. Право власності: сутність, функції та принципи. 2. Система прав власності: володіння, користування та розпорядження. 3. Соціальний зміст власності: історія виникнення та становлення. 4. Рушійні сили розвитку соціальної власності. 5. Етичний аспект власності: історична і соціальна база.
<i>Тема 4.</i> Економічна влада та її місце в економічній системі суспільства	<i>Тема семінарського заняття " Економічна влада в системі владних відносин ":</i> 1. Сутність економічної влади. 2. Економічна влада, економічна свобода та відповідальність: співвідношення. 3. Форми реалізації економічної влади: шляхи підвищення ефективності їх функціонування.
Змістовий модуль 2. Форми взаємозв'язку і взаємодії відносин власності і економічної влади	
<i>Тема 5.</i> Типи і особливості взаємозв'язку інститутів	<i>Тема семінарського заняття " Взаємодія інститутів власності і економічної влади: історія і сучасність " :</i> 1. Рефлексивні та парні взаємозв'язки інститутів власності і

власності та економічної влади	економічної влади. 2. Менеджмент як основна форма реалізації взаємозв'язку і взаємодії власності і економічної влади. 3. Специфіка взаємодії відносин власності і економічної влади в умовах соціалізації. Партисипативність як основний орієнтир взаємодії власності і економічної влади. 4. Становлення та розвиток влади знань.
Тема 6. Трансформація економічних систем у контексті еволюції відносин власності і економічної влади	<i>Тема семінарського заняття " Економічні системи суспільства":</i> 1. Сутність економічної системи. Рушійні сили розвитку економічних систем. 2. Ринкова економічна система. 3. Командна економіка. 4. Перехідна економіка.
Тема 7. Трансформація відносин власності і економічної влади в Україні	<i>Тема семінарського заняття " Еволюція відносин власності і економічної влади в Україні":</i> 1. Особливості перебудови структури власності в українській економіці. Роздержавлення та приватизація: етапи, форми та результати. 2. Реформування відносин влади в Україні: зміст та результати. 3. Форми взаємодії відносин власності і економічної влади в корпоративному секторі економіки України.

4. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань та формування практичних навичок з навчальної дисципліни, наведені в табл. 4.1.

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Форми контролю СРС
1	2	4
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти відносин власності та економічної влади		
<i>Тема 1.</i> Предмет курсу «Власність і економічна влада». Методи дослідження	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми: "Конкретні методи дослідження в пізнанні предмету курсу «Власність і економічна влада»"	Презентація результатів
<i>Тема 2.</i> Власність як система відносин суспільного виробництва	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми: "Особливості історичних типів власності". Підготовка до контрольної роботи за темами 1 і 2. Виконання ІНДЗ	Письмова контрольна робота за темами 1 і 2.
<i>Тема 3.</i> Неекономічні аспекти відносин власності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми: "Теорія прав власності Р. Коуза". <i>Есе</i> на тему "Суперечлива взаємодія юридичного та етичного аспектів власності". Виконання ІНДЗ	Презентація результатів, перевірка есе.
<i>Тема 4.</i> Економічна влада та її місце в економічній системі суспільства	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми: "Сутність і концепції влади". <i>Есе</i> на тему "Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної і економічної влади". Виконання ІНДЗ	Експрес-опитування, перевірка есе.
Змістовий модуль 2. Форми взаємозв'язку і взаємодії відносин власності і економічної влади		

<i>Тема 5. Типи і особливості взаємозв'язку інститутів власності та економічної влади</i>	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми: "Соціалізація сучасної економіки: чинники та напрямки". Есе на тему "Партисипативний стиль управління: сутність та характерні риси". Виконання ІНДЗ	Презентація результатів, перевірка есе.
<i>Тема 6. Трансформація економічних систем у контексті еволюції відносин власності і економічної влади</i>	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з теми: "Змішана економічна система: характерні риси". Підготовка презентації ІНДЗ	Експрес-опитування, захист ІНДЗ
<i>Тема 7. Трансформація відносин власності і економічної влади в Україні</i>	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , підготовка до модульної контрольної роботи.	Колоквіум

4.1. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) студента є вибіркоким видом позааудиторної самостійної роботи студента та має навчально-дослідницький характер, виконується у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується разом зі складанням підсумкового екзамену з даної навчальної дисципліни. Виконання ІНДЗ є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів, які здатні застосовувати на практиці теоретичні знання, вміння та навички з даної навчальної дисципліни.

Тема ІНДЗ: *"Формування ефективних форм взаємозв'язку і взаємодії відносин власності і економічної влади".*

5. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як

активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, рольові ігри, (табл. 5.1 і 5.2).

Таблиця 5.1

**Розподіл форм та методів активізації процесу навчання
за темами навчальної дисципліни (лекційні заняття)**

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
<i>Тема 1.</i> Предмет курсу «Власність і економічна влада». Методи дослідження	<i>Проблемна лекція з питання: «Основні методологічні підходи в дослідженні особливостей взаємозв'язку і взаємодії відносин власності і економічної влади».</i>
<i>Тема 2.</i> Власність як система відносин суспільного виробництва	<i>Проблемна лекція з питання: «Основні типи власності: сутність та протиріччя».</i>
<i>Тема 3.</i> Неекономічні аспекти відносин власності	<i>Проблемна лекція з питання: «Соціальна власність: сутність та рушійні сили розвитку»</i>
<i>Тема 4.</i> Економічна влада та її місце в економічній системі суспільства	<i>Проблемна лекція з питання: «Класифікація форм реалізації економічної влади»</i>
<i>Тема 5.</i> Типи і особливості взаємозв'язку інститутів власності та економічної влади	<i>Проблемна лекція з питання: «Основні типи взаємодії інститутів власності і економічної влади».</i>
<i>Тема 6.</i> Трансформація економічних систем у контексті еволюції відносин власності і економічної влади	<i>Проблемна лекція з питання: «Історичні типи і форми економічних систем в контексті еволюції відносин власності і економічної влади»</i>
<i>Тема 7.</i> Трансформація відносин власності і економічної влади в Україні	<i>Проблемна лекція з питання: «Перебудова власності в Україні: досягнення та недоліки».</i>

**Використання методик активізації процесу навчання
(семінарські заняття)**

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
<i>Тема 1.</i> Предмет курсу «Власність і економічна влада». Методи дослідження	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Теоретико-методологічні основи дослідження власності і економічної влади"	Робота в малих групах; презентації
<i>Тема 2.</i> Власність як система відносин суспільного виробництва	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Власність як економічна категорія."	Семінар-дискусія
<i>Тема 3.</i> Неекономічні аспекти відносин власності	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Взаємодія юридичного, соціального та етичного аспектів власності."	Семінар-дискусія, презентації
<i>Тема 4.</i> Економічна влада та її місце в економічній системі суспільства	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Економічна влада в системі владних відносин."	Кейс-метод, мозкові атаки
<i>Тема 5.</i> Типи і особливості взаємозв'язку інститутів власності та економічної влади	<i>Семінарське заняття.</i> Тема "Взаємодія інститутів власності і економічної влади: історія і сучасність"	Рольові ігри, презентації
<i>Тема 6.</i> Трансформація економічних систем у контексті еволюції відносин власності і економічної влади	<i>Семінарське заняття.</i> Тема Економічні системи суспільства	Робота в малих групах
<i>Тема 7.</i> Трансформація відносин власності і економічної влади в Україні	<i>Семінарське заняття.</i> Тема: "Еволюція відносин власності і економічної влади в Україні"	Презентація

6. Рекомендована література

1. Закон України “О собственности”. //Новые хозяйственные образования. Часть V-VI. – Харьков: Простор, 1991. С. 38-54.
2. Закон України «Про приватизацію майна державних підприємств». //Голос України. -1992. – 6 травня.
3. Бодди Д., Пэйтон Р. Основы менеджмента – СПб: Издательство «Питер», 1999. – 816 с.
4. Григорян Г. М. Собственность: история и современность. Монография. – Харьков: Изд. ХГЭУ, 2000. – 388 с.
5. Задорожный Г. В. Собственность и экономическая власть. – Харьков: Основа, 1996. – 140 с.
6. Халипов В. Ф. Наука о власти. Кратология. – М.: Полис, 2002. – 443с.
7. Якубенко В. Д. Базисні інститути в трансформаційній економіці: Монографія. – К.: КНЕУ, 2004. - 252 с.